

Uutta merimetso-rintamalla

Marina Nyqvist

Pohjanlahden kalastusaluepäivät
Seinäjoki 19.10.2017

ÖSTERBOTTENS FISKARFÖRBUND r.f.
Fiskets utvecklingsorganisation www.fishpoint.net

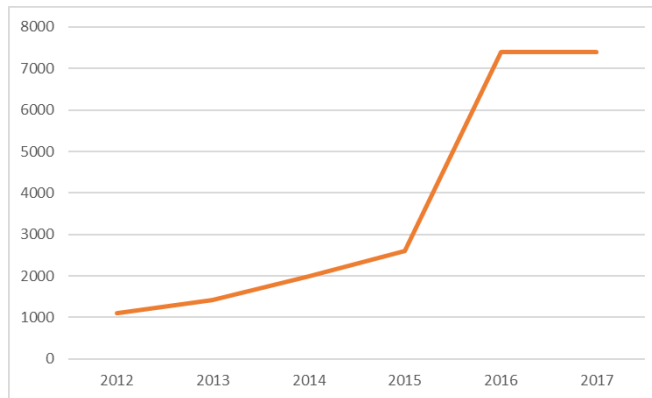
ESITYKSEN SISÄLTÖ

- Poikkeuslupahakemuksia, päätöksiä ja valituksia Pohjanmaalla
- Pohjanmaan liiton lakimuutosehdotus
- Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan alueellinen merimetson yhteistyöryhmä
- Pohjanmaiden välinen yhteistyö
- Uusia tutkimustuloksia

ÖSTERBOTTENS FISKARFÖRBUND r.f.
Fiskets utvecklingsorganisation www.fishpoint.net

Merimetson pesämäärät Pohjanmaan rannikolla

3

Poikkeuslupahakemuksia ja päätöksiä Pohjanmaalla

- 5 kalastusaluetta haki viime vuonna poikkeuslupaa munien öljyämiseen ja suojametsästyksen
- Korsnäs-Maalahden: 16.6.2016, myönteinen päätös 1. 13.3, oikaisu liittyen päätöksen täytäntöönpanoon, päätös 2. 5.4.2017, valitus → VHO: päätös 21.6 →
- Vaasan kaupunki, hakemus häätämiseen 8.3, myöntävä päätös 13.3, välitön täytäntöönpano, valituksia → VHO
- Närpiön-Kaskisten, Kristiinankaupunki-Isojoen, Merenkurkun, Uusikaarlepyyn
- Oravaisen kalastusseura (Oravais fiskargille), haki lupaa munien käsittelyyn 19.5.2016, kielteinen päätös 20.6.2017, valitus → VHO

ÖSTERBOTTENS FISKARFÖRBUND r.f.
Fiskets utvecklingsorganisation www.fishpoint.net

4

ELY

Päätös VARELY/2182/2016

”Toimenpiteiden ei voida katsoa uhkaavan lajin suotuisaa suojelutasoa, mutta aiheuttaisivat pysyvää haittaa linnuille jo valitusaikana”.

”.. merimestojen väheneminen tapahtuu todennäköisesti hitaasti, eikä vähentymistä voida havaita vuosiin toimenpiteiden aloittamisesta. Siksi päätös ei ole luonteeltaan sellainen, että se on pantava täytäntöön heti”

ÖSTERBOTTENS FISKARFÖRBUND r.f.
Fiskets utvecklingsorganisation www.fishpoint.net

5

VHO

”...ottaen huomioon, että munien öljyminen tuottaa tulosta vasta 3-5 vuoden kuluttua ja ettei sallittujen toimenpiteiden voida katsoa uhkaavan merimetson suotuisaa suojelutasoa, hallinto-oikeus katsoi, että kalakantojen suojelu oli sellainen yleinen etu, joka edellytti, ettei päätöksen täytäntöönpanoa voitu lykätä”

ELY

Päätös VARELY/812/2017

”On todennäköistä, että ilman toimenpiteitä (häättämistä) kannan kasvu alueella tulee edelleen jatkumaan. Kannan kasvu kohdistuisi todennäköisesti nimenomaan Onkikarille, koska viereinen Juckasgrynnanin saari on jo täynnä pesiä.”

”Toimenpiteet mahdollisesti ohjaavat merimetsoja siirtymään sopivammille pesimäalueille ulompaan saaristoon.”

ÖSTERBOTTENS FISKARFÖRBUND r.f.
Fiskets utvecklingsorganisation www.fishpoint.net

6

VHO

”Ottamalla huomioon, että saaret sijaitsevat lähekkäin, hallinto-oikeus piti todennäköisenä, että häirityt linnut siirtyisivät Onkikarilta Juckasgrynnanille. Sen vuoksi ELY-keskuksen olisi tullut myöntää molemmille hakijoille lupa aloittaa toimenpiteet välittömästi.”

Mitä tapahtui Eteläisellä Kaupunginselällä 2017?

- Onkikari: 0 pesivää paria (2016: 476 paria).
- Juckasgrynnan: 1 647 par (2016: 1 016 paria)
- 184 pesää Pikisaarella (luonnonsuojelualue)
- Ulkosaaristossa: 100 (2016: 323 paria)

7

Pohjanmaan liiton ehdotus luonnonsuojelulain muuttamiseksi

- Lisäys luonnonsuojelulakiin 49 §, antaisi esim. kalastajalle oikeuden häiritä sekä ampua merimetsoja lähellä pyydyksiä ja erityisillä ongelma-alueilla, joissa merimetsoyhdykunnat aiheuttavat erityisen paljon vahinkoa kalakannalle.
- Edellyttää, että ongelma-alueet on kartoitettu
- Tukeutuu EU komission vuoden 2013 tulkintaohjeeseen: merimetson suojelusta voidaan poiketa ennakoivasti
- Ehdotus käsitellään syksyn aikana maa- ja metsätalousvaliokunnassa, ja myöhemmin (toivottavasti) ympäristövaliokunnassa

Great cormorant

Applying derogations
under Article 9 of the Birds Directive
2009/147/EC

ÖSTERBOTTENS FISKARFÖRBUND r.f.
Fiskets utvecklingsorganisation www.fishpoint.net

8

Ministeri Tiilikaisen vastaus kirjalliseen kysymykseen (14.8.2017)

- **Mihin toimenpiteisiin hallitus ryhtyy merimetojen aiheuttamien vahinkojen vähentämiseksi ja aikooko hallitus aloittaa uuden kannanhoitosuunitelman valmistelun?** (E-M Maijala ym.)
- Päivitettiin ympäristöministeriön ohjekirje merimetsoa koskevien poikkeuksien myöntämisessä 5/2016.
- Rannikon ELY-keskukset ovat perustaneet alueelliset merimetsotyöryhmät meidän kehotuksesta
- Uuden kannanhoitosuunitelman laatimisen sijaan kehitämme yhteistyössä SYKEN, LUKEn ja muiden toimijoiden kanssa ympäristöhallinnon ylläpitämää merimetsoseurannan verkkosivustoa, jonka on määrä toimia merimetsokannan hoitosuunitelman kaltaisena
- Ainakin Pohjois-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan alueellinen merimetsotyöryhmä laatii alueellista merimetsokannanhoitosuunitelmaa, me tuemme ryhmien työtä.

ÖSTERBOTTENS FISKARFÖRBUND r.f.
Fiskets utvecklingsorganisation www.fishpoint.net

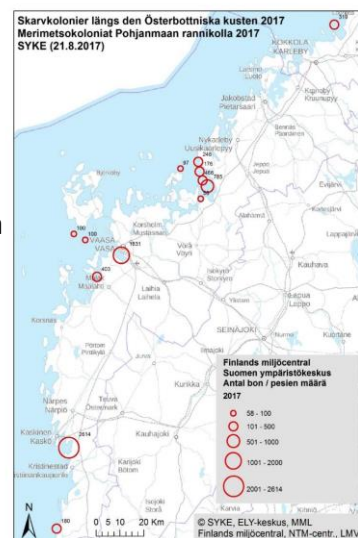
9

Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan alueellinen merimetson yhteistyöryhmä

- 6 kokousta (1. 17.8.2016)
- n. 30 jäsentä, ELY- keskus pj ja sihteeri
- Alatyöryhmä perustettiin helmikuussa
→ alueellista toimenpidesuunnitelmaa
- 10+ kokousta
- Merimetsoseminaari 19.5
- Suunnitelma valmis 2.10, päivitetään, täydennetään ja arvioidaan vuosittain ja tarvittaessa yhteistyöryhmässä

ÖSTERBOTTENS FISKARFÖRBUND r.f.
Fiskets utvecklingsorganisation www.fishpoint.net

Yhteistyöryhmä haluaa suunnitelmalla:

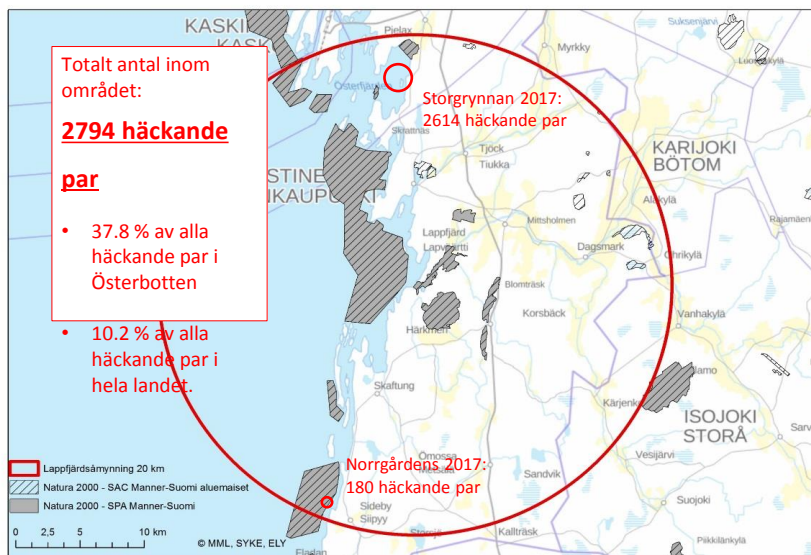
- Kuvata Pohjanmaan rannikon merimetsokantaa (kehitys ja nykytilanne)
- Kuvata merimetsan aiheuttamat haitat (nykytilanne)
- Kuvata hyväksyttäviiä toimenpiteitä kannan säätämiseksi
- Ehdottaa tarpeellisia, konkreettisiä toimenpiteitä merimetsojen aiheuttamien ongelmien vähentämiseksi ja ehkäsemiseksi esimerkkialueilla
- Tehostaa lupahakemusprosessia toimimalla tukena hakijoille sekä hallintovirkamiehille, jotka käsittelevät poikkeuslupahakemuksia.

ÖSTERBOTTENS FISKARFÖRBUND r.f.
Fiskets utvecklingsorganisation www.fishpoint.net

11

Lapväärtinjoen suistoalue

Exempelområdet vid Lappfjärds ås mynningsområde

”Työryhmä näkee kestäväenä ratkaisuna pesivän merimetsokannan sopeuttaminen vuoden 2016 tasosta 2014 tasolle. Tämä vastaa 75% vähentämistä.”

Pohjoismaiden yhteistyö merimetso-tutkimuksessa

**Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittama hanke
(Österbottens Fiskarförbund)**

Tavoitteet:

- Perustaa yhteistyötä
- Jakaa tietoa
- Suunnitella tutkimushankkeita, joiden tavoitteena on yhtenäinen kannanhoitosuunnitelma

ÖSTERBOTTENS FISKARFÖRBUND r.f.
Fiskets utvecklingsorganisation www.fishpoint.net

Uutta tutkimustietoa merimetsoista

- Hansson y.m. (ICES): Tutkimuksessa verrataan kalastuksen, lintujen ja hylkeiden kalasaalit ICES pyyntiruuduissa
- Linnut ja hylkeet pyydystävät 2-3 kertaa enemmän rannikkokalaa kuin kalastajat
- Ahvenkannat erittäin alttiita merimetojen saalistukseen
- Merimetso saalistaa huomattavan määrän ankeriaita
- **Tieto hylkeiden ja merimetsojen saalismääristä on huomioitava lajien hallinnoinnissa ja luonnonsuojelussa**
- Kompensoivat prosessit loppuvat kun saalistus ylittää tietyn rajan, sen jälkeen kanta vähentyy nopeasti
- Erimielisyys suomalaisten tutkijoiden parissa mainitaan

ÖSTERBOTTENS FISKARFÖRBUND r.f.
Fiskets utvecklingsorganisation www.fishpoint.net

15

ÖSTERBOTTENS FISKARFÖRBUND r.f.
Fiskets utvecklingsorganisation www.fishpoint.net

16